

Kommunekonomin utveckling fram till år 2026

Uppdaterad 13.4.2022

Kommunekonometriprogrammet våren 2022 & Kommunförbundets prognoser

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

Lyft från kommunekonomiprogrammet våren 2022

- Kommunekonomin verksamhetsomgivning är i en exceptionell tid där förändrade uppgifter, coronaepidemin, strejken och yttre säkerhetshot inverkar.
- Statens coronastöd till kommunerna har trots allt förstärkt kommunekonomin 2020-2021.
- Staten har förbundit sig att ersätta alla tilläggsutgifter som coronaepidemin orsakat samt för de tjänster som flyktingarna från Ukraina har utnyttjat.
 - En del av stödet har redan beaktats i kommunekonomin uppskattade utveckling.
- Kommunekonomin prognoser har förstärkts från den föregående uppskattningen.
 - Årsbidraget täcker avskrivningarna och nettoinvesteringarna.
 - Räkenskapsperiodens resultat är omkring en miljard euro under de kommande åren.
 - Till en följd av skatternas redovisningsrytm förstärks kommunekonomin exceptionellt år 2023.
- Kommunekonomin har trots allt ett strukturellt underskott. Inkomsterna räcker inte till för att täcka alla investeringar, förutom under det exceptionella året 2023.

Kommunernas och samkommunernas ekonomi

Enligt hållbarhetskalkyl, md €

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetsbidrag	-30,64	-31,78	-33,20	-12,82	-13,08	-13,41	-13,87
Skatteinkomster	23,94	25,52	26,12	13,69	12,93	13,17	13,49
Statsandelar	11,05	10,10	10,83	3,76	3,80	3,86	3,95
Finansieringsposter, netto	0,37	0,52	0,40	0,45	0,45	0,43	0,43
Årsbidrag	4,71	4,36	4,15	5,09	4,09	4,04	3,99
Avskrivningar	-3,09	-3,05	-3,13	-2,91	-3,01	-3,11	-3,21
Extraordinär poster, netto	0,09	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Räkenskapsperiodens res.	1,71	1,43	1,14	2,31	1,21	1,06	0,91
Inkomstfinans.korr.poster	-0,49	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66
Inkomstfinansiering, netto	4,31	3,83	3,61	4,55	3,56	3,51	3,46
Investeringar, netto	-4,69	-4,11	-3,83	-3,48	-3,66	-3,81	-3,97
Finansieringsresultat ¹⁾	-0,38	-0,28	-0,22	1,07	-0,11	-0,30	-0,51
Lånestock	23,41	24,18	25,26	19,45	19,91	20,58	21,45
Likvida medel	7,94	8,18	8,16	7,86	7,86	7,87	7,87

1) Finansieringsresultat = Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde = Internt tillförda medel + investeringar, netto. Internt tillförda medel = Årsbidrag + extraordinära poster, netto + rättelseposter till internt tillförda medel.

Källa: År 2020 Statistikcentralen, år 2021
Statskontoret, åren 2022-2026 uppskattningar
FM 13.4.2022

Totalekonomiska prognoser

förändrings-%	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BNP, volymändring	3,5	1,5	1,7	1,5	1,3	1,2
BNP, ändring (prognos hösten 21)	3,3	2,9	1,4	1,1	1,0	
Lönesummans ändring	5,0	3,6	3,3	3,1	2,9	3,1
Allmän förtjänstnivå, ändring	2,3	2,6	2,5	2,6	2,7	2,8
Kommunernas förtjänstnivå, ändr.	2,4	2,6	2,5	2,6	2,7	2,8
Konsumentpriser, ändring	2,2	4,0	2,1	1,7	1,9	1,9
Statsandelsindex, ändring	2,6	3,2	2,5	2,4	2,5	2,8
Arbetslöshetsgrad	7,7	7,2	6,8	6,6	6,5	6,4

1) Basservicens prisindex där semesterpenningens återbetalning beaktats åren 2019 och 2020.

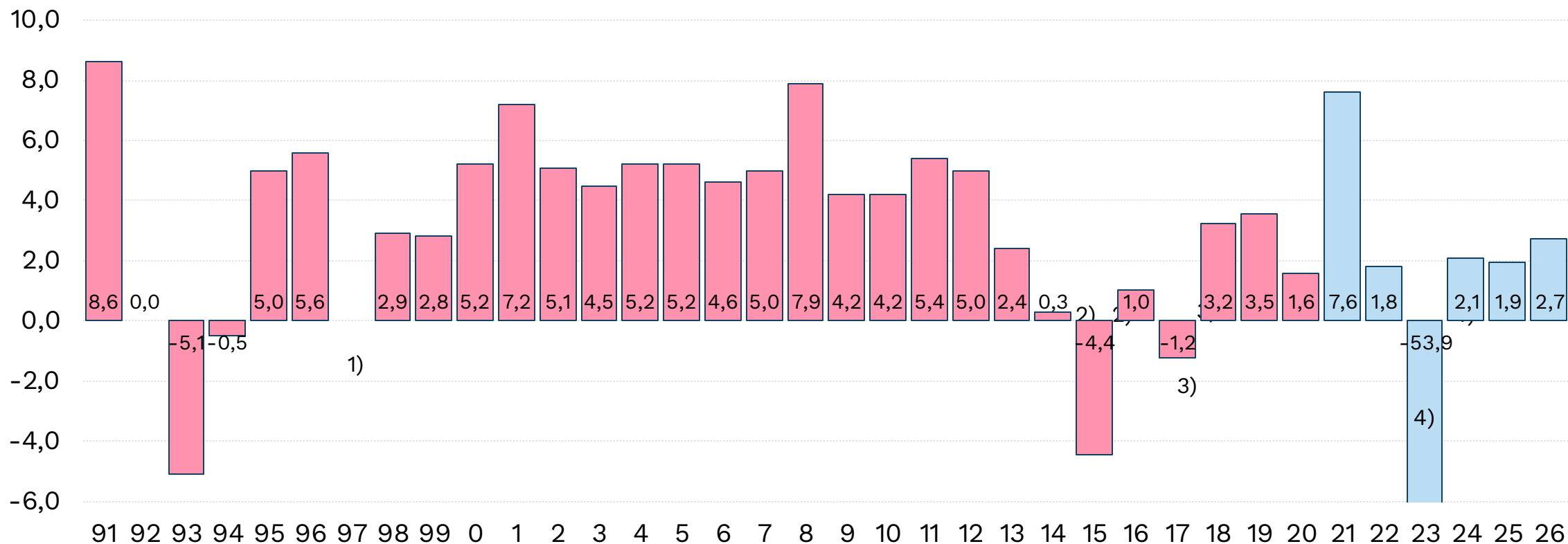
Uppdaterad: 13.4.2022/Mehtonen

Källa: År 2020 Statistikcentralen, år 2021 Statskontoret, åren 2022-2025 uppskattningar FM 13.4.2022

Kommunernas och samkommunernas bruttoutgifter, md euro

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetsutgifter	39,83	42,87	43,65	20,12	20,54	20,94	21,52
- Personalutgifter	21,28	22,25	22,60	11,25	11,49	11,73	12,10
- Löner	17,01	17,75	18,06	9,00	9,20	9,39	9,65
- Övriga personalutgifter	4,27	4,50	4,53	2,25	2,30	2,34	2,45
- Köp (material och tjänster)	14,41	16,91	17,32	6,52	6,69	6,83	7,01
- Understöd	2,48	1,88	1,82	1,10	1,08	1,08	1,08
- Övriga verksamhetsutgifter	1,66	1,83	1,90	1,25	1,27	1,30	1,33
Finansieringsutgifter, brutto	0,31	0,35	0,29	0,42	0,38	0,39	0,42
Investeringar	5,75	5,33	5,69	4,56	4,74	4,89	5,04
Sammanlagt	45,89	48,55	49,63	25,11	25,67	26,22	26,98
Förändrings-%:							
Verksamhetsutgifter	1,6	7,6	1,8	-53,9	2,1	1,9	2,7
- Löner	1,1	4,3	1,8	-50,2	2,2	2,1	2,8
- Köp (material och tjänster)	1,2	17,3	2,5	-62,4	2,7	2,1	2,6
Utgifter sammanlagt	2,0	5,8	2,2	-49,4	2,2	2,2	2,9

Kommunernas och samkommunernas verksamhetsutgifter, förändrings -%

1) Bl.a. på grund av bildningsväsendets huvudmannamodell är år 1997 inte jämförbart med tidigare år.

2) Åren 2014-2015 bromsas ökningen i verksamhetskostnaderna upp av bolagiseringar av yrkeshögskolor och affärsverk. Dessutom inverkar statistikreformen på utgifternas nivå år 2015. Utan dessa åtgärder skulle ökningen åren 2014 och 2015 varit ca. 1 %.

3) Utbetalandet och överflyttandet av det grundläggande utkomststödet till FPA samt konkurrenskraftsavtalet syns i verksamhetskostnadernas utveckling år 2017. Utan dessa åtgärder skulle ökningen varit ca. 1 %.

4) Vårdreformen minskar på kommunernas verksamhetsutgifter

KOMMUN

Källa: Åren 1991-2020 Statistikcentralen, år 2021
Statskontoret, åren 2022-2026 uppskattningar FM 13.4.2022

Kommunernas skatteinkomster

Vårdreformen beaktats från år 2023 och framåt, md €

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Skatteslag							
Kommunalskatt	20,22	20,71	21,45	9,76	9,10	9,26	9,54
Samfundsskatt	1,97	2,86	2,57	1,79	1,62	1,69	1,71
Fastighetsskatt	1,75	1,97	2,06	2,08	2,10	2,12	2,13
Skatteinkomster totalt	23,94	25,54	26,08	13,63	12,82	13,07	13,38
Förändrings-%:							
Kommunalskatt	5,1	2,4	3,6	-54,5	-6,8	1,8	3,0
Samfundsskatt	3,0	45,4	-10,1	-30,4	-9,5	4,3	1,2
Fastighetsskatt	-6,6	12,9	4,4	1,0	1,0	1,0	0,5
Skatteinkomster totalt	4,0	6,7	2,1	-47,7	-5,9	2,0	2,4
Inkomstskattesats, medeltal	19,97	20,02	20,01	7,37	7,37	7,37	7,37
Samfundsskattesats	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Andel av samfundsskatt, %	42,13	44,34	33,76	22,48	22,31	22,25	21,43

Källa: Kommunförbundets skatteprognosfil 14.4.2022

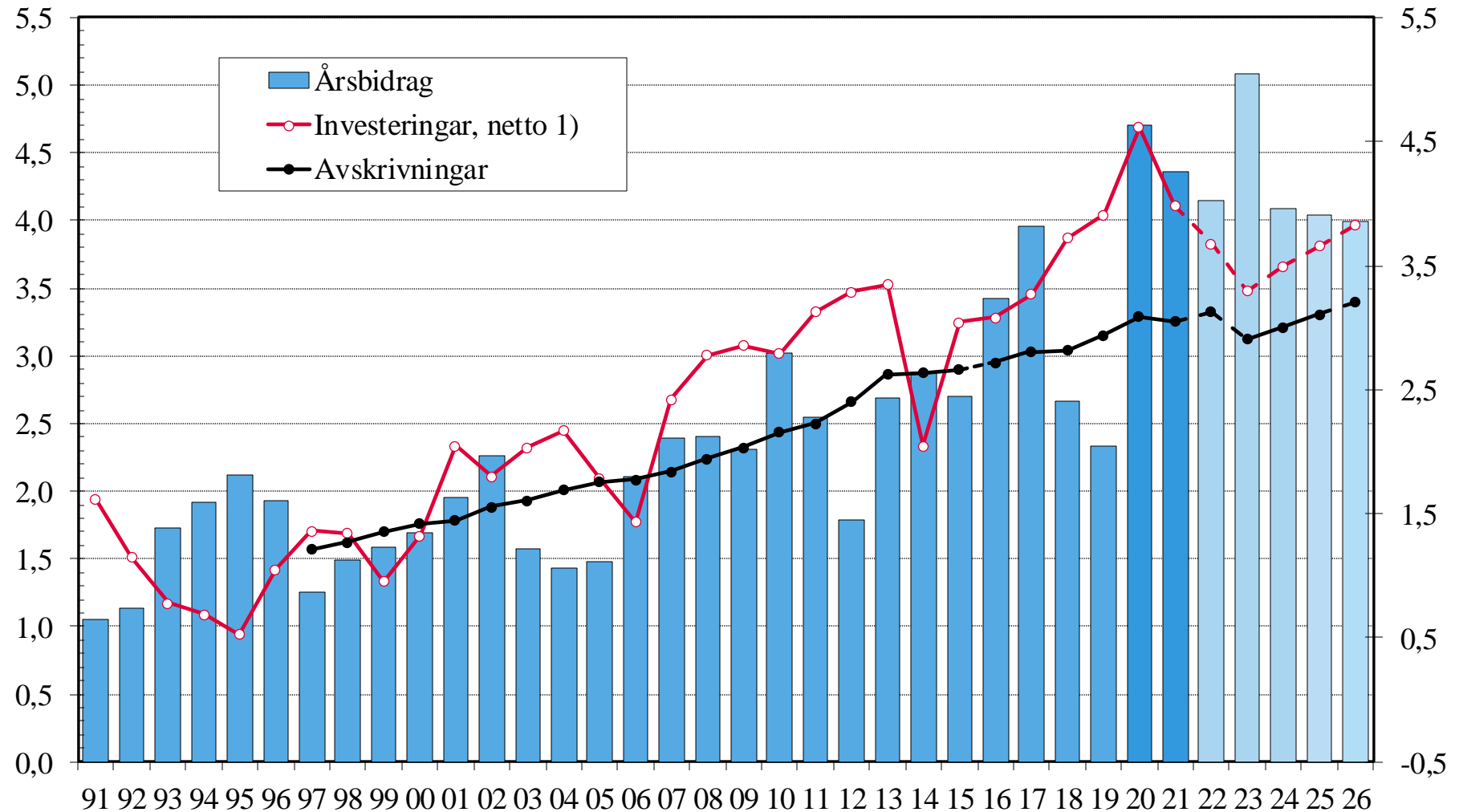
Kommunsektorns årsbidrag, avskrivningar samt investeringar¹⁾ Enligt hållbarhetsberäkning, md €

Bolagiserandet av de kommunala affärsverken inverkar på nettoinvesteringarnas nivå år 2014.

Åren 2016 och 2017 förstärks årsbidraget av nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet och de sänkta arbetsgivaravgifterna. Kiky-besparingarna skars ner i kommunekonomin enligt fullt belopp åren 2018-2019.

År 2020 förstärks årsbidraget med ca. 3 miljarder euro till en följd av statens Coronaunderstöd till kommunerna och sjukvårdsdistrikten. Coronaunderstödet år 2021 är närmare två miljarder euro.

År 2023 syns vårdreformens ikraftträdande på investeringarna.

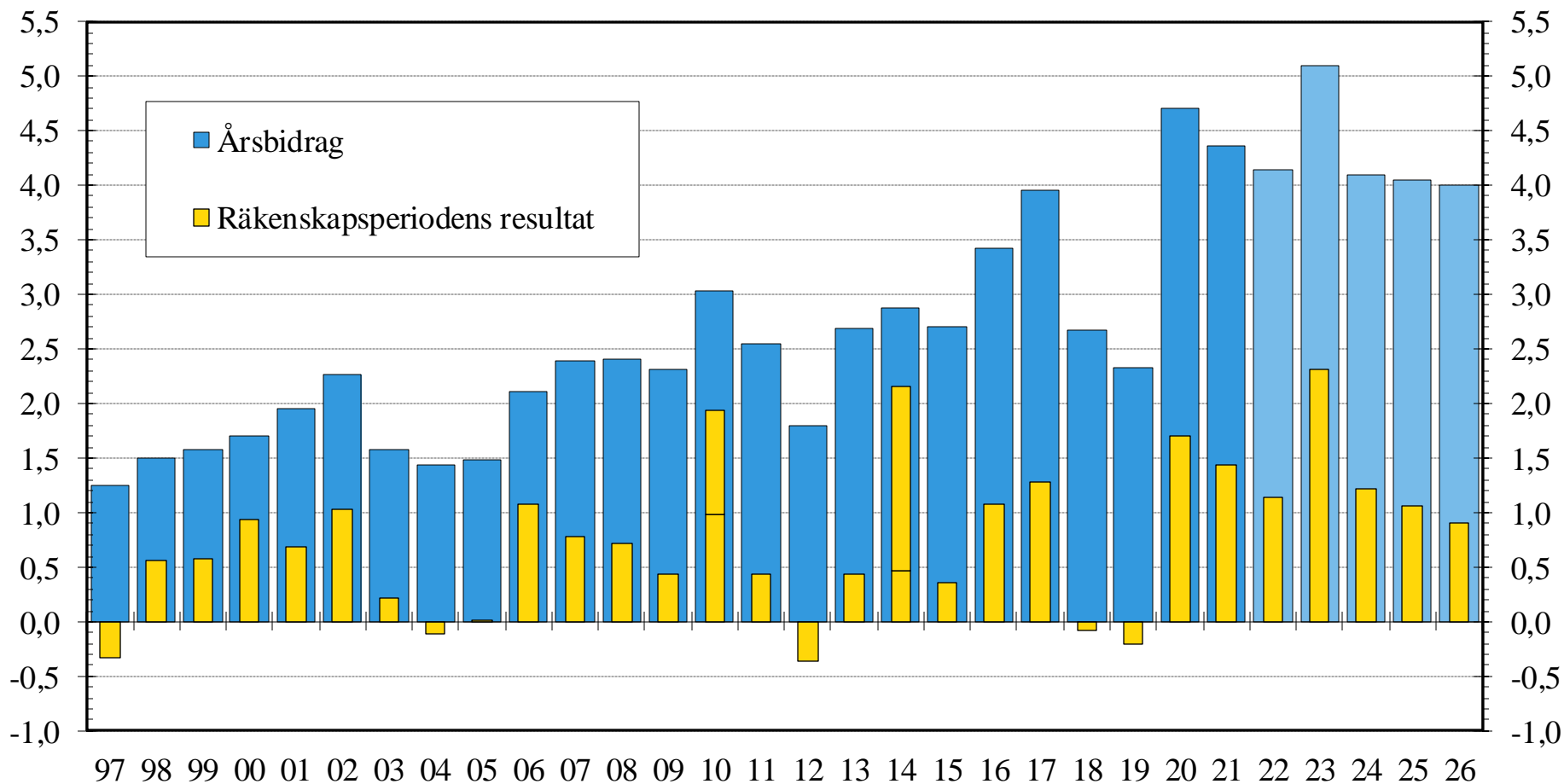
Kommunsektorns årsbidrag och räkenskapsperiodens resultat enligt hållbarhetskalkyl, md €

År 2010 innehåller räkenskapsperiodens resultat extraordinära inkomster på ca. 0,95 miljarder euro till följd av bildandet av HRM.

År 2014 extraordinära inkomster på 1,7 miljarder euro till följd av bolagiseringarna av affärsverk.

Åren 2016 och 2017 förstärks årsbidraget av nedskärningen av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet och de sänkta arbetsgivaravgifterna. Kiky-besparingarna skars ner i kommunekonomin enligt fullt belopp åren 2018-2019.

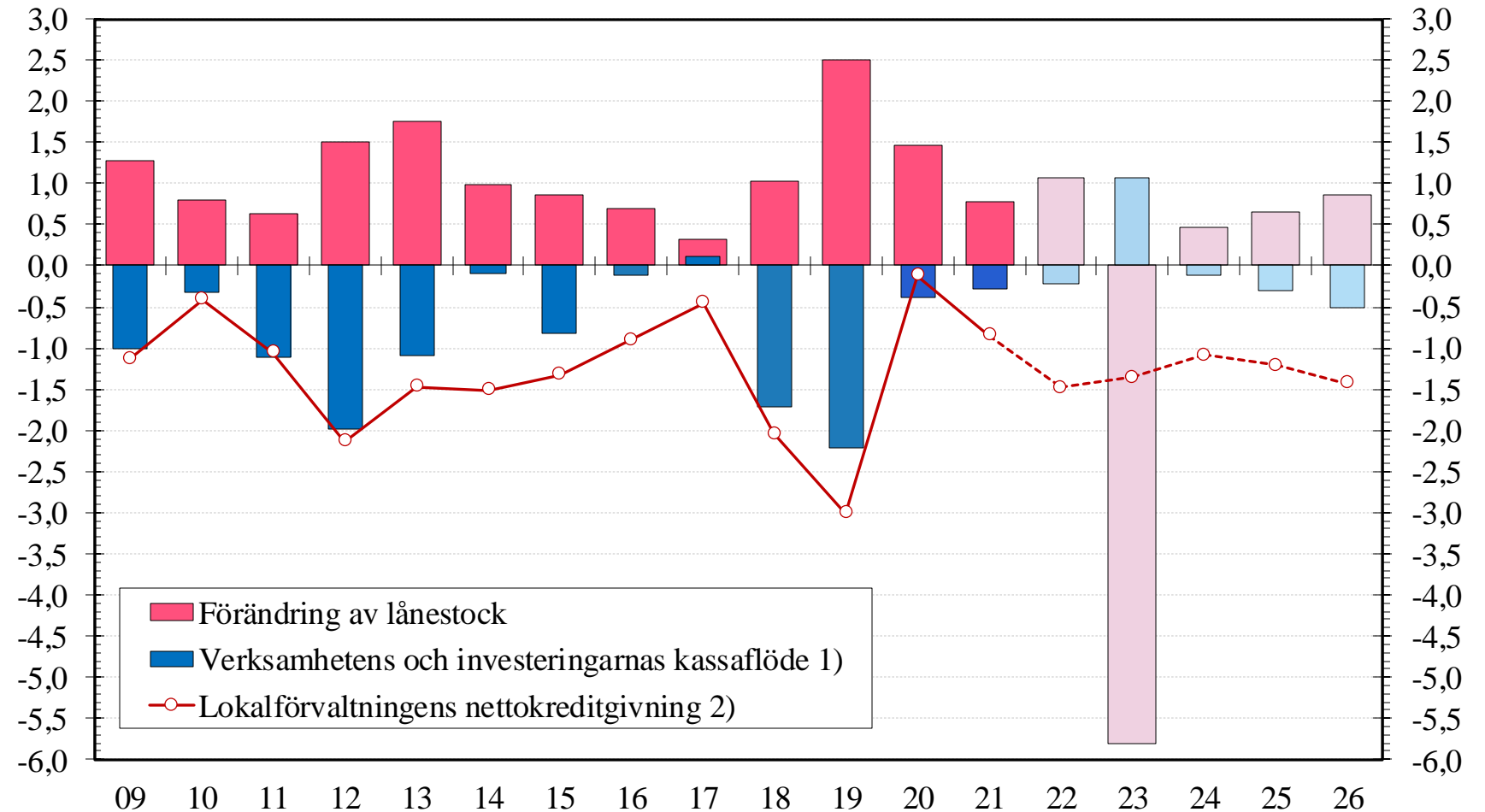
År 2020 förstärks årsbidraget med ca. 3 miljarder euro till en följd av statens Coronaunderstöd till kommunerna och sjukvårdsdistrikten. Coronaunderstödet år 2021 är ca. 2,5 miljarder euro.

Kommunsektorns verks. och inv. kassaflöde, nettokreditgivning samt förändring av lånestock enligt hållbarhetskalkyl md.€

- 1) Ett underskott (neg.) i kassaflödet beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken. Ett överskott (pos.) i kassaflödet beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkandet av kassan.
- 2) Lokalförvaltningens nettokreditgivning enligt nationalräkenskaperna = Skillnaden mellan totalinkomsterna och totalutgifterna inom lokalförvaltningen.

Vårdreformens effekter beaktat från och med år 2023.

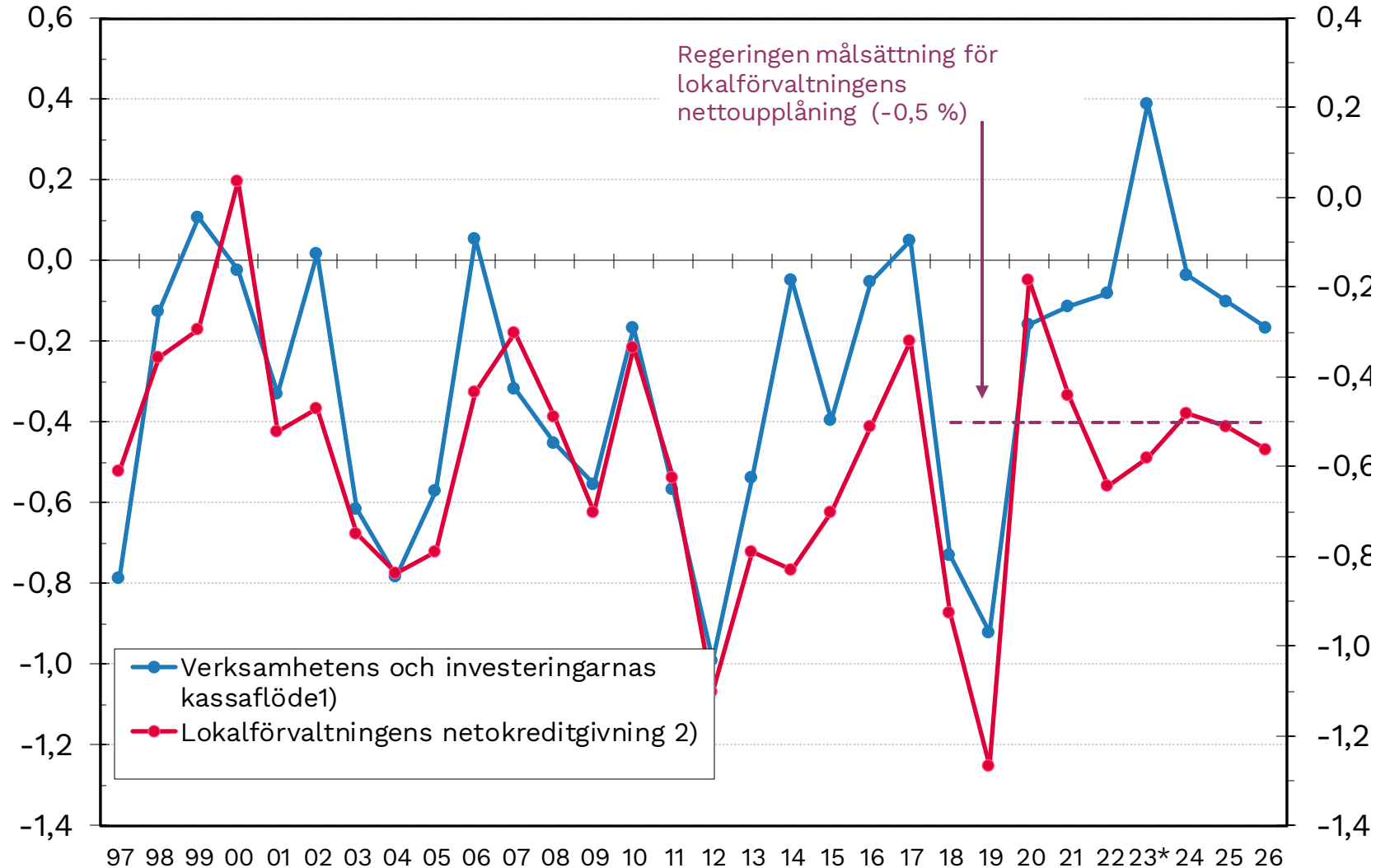
Kommunsektorns verks. och inv. kassaflöde samt nettokreditgivning

enligt hållbarhetsberäkning, % av BNP

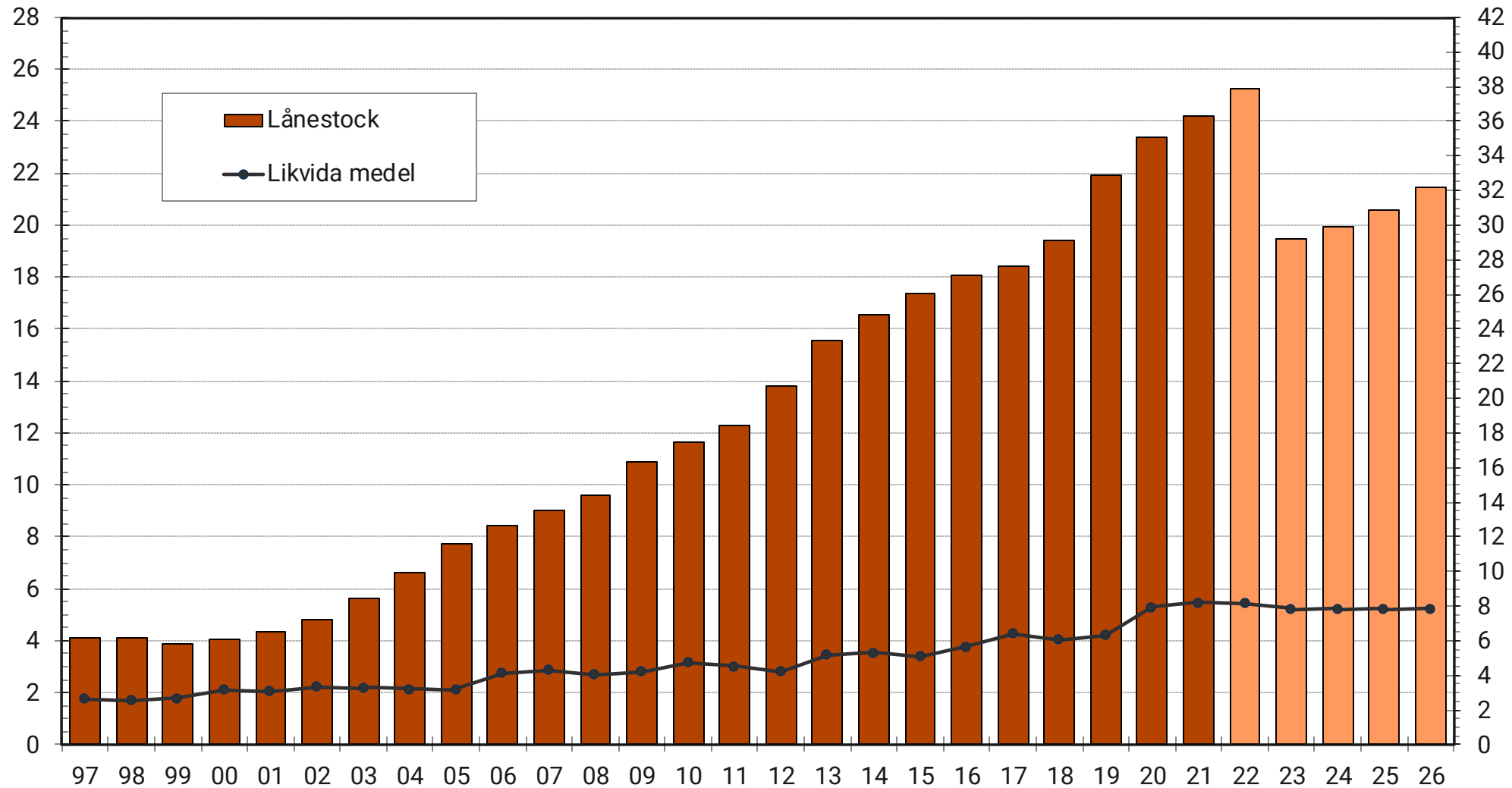
1) Ett underskott (neg.) i kassaflödet beskriver att utgifter antingen måste täckas genom en minskning av de likvida medlen eller genom ökning av lånestocken. Ett överskott (pos.) i kassaflödet beskriver hur stor andel av kassaflödet som blir kvar till nettoutlåning, låneamorteringar och förstärkandet av kassan.

2) Lokalförvaltningens nettokreditgivning enligt nationalräkenskaperna = Skillnaden mellan totalinkomsterna och totalutgifterna inom lokalförvaltningen.

Vårdreformens effekter beaktat från och med år 2023.

Kommunernas och samkommunernas lånestock och likvida medel enligt hållbarhetsberäkning, md€

Kommunernas och samkommunernas resultaträkning

enligt hållbarhetsberäkning, md €

Resultaträkningens post	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetsinkomster	9,19	11,09	10,45	7,30	7,46	7,53	7,64
Verksamhetsutgifter	-39,83	-42,87	-43,65	-20,12	-20,54	-20,94	-21,52
Verksamhetsbidrag	-30,64	-31,78	-33,20	-12,82	-13,08	-13,41	-13,87
Skatteinkomster	23,94	25,52	26,12	13,69	12,93	13,17	13,49
Statsandelar	11,05	10,10	10,83	3,76	3,80	3,86	3,95
Finansiella poster, netto	0,37	0,52	0,40	0,45	0,45	0,43	0,43
Årsbidrag	4,71	4,36	4,15	5,09	4,09	4,04	3,99
Avskrivningar/nedskrivn.	-3,09	-3,05	-3,13	-2,91	-3,01	-3,11	-3,21
Extraord. poster, netto	0,09	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Räkenskapsperiodens res.	1,71	1,43	1,14	2,31	1,21	1,06	0,91
förändrings-%:							
Verksamhetsinkomster	-2,0	20,7	-5,8	-30,1	2,1	1,0	1,5
Verksamhetsutgifter	1,6	7,6	1,8	-53,9	2,1	1,9	2,7
Verksamhetsbidrag	2,7	3,7	4,5	-61,4	2,1	2,5	3,4
Skatteinkomster	4,0	6,6	2,3	-47,6	-5,6	1,8	2,5
Statsandelar	27,3	-8,5	7,2	-65,3	1,0	1,7	2,4

Källa: Åren 1997-2020 Statistikcentralen, år 2021 Statskontoret, åren 2022-2026 uppskattningar FM 13.4.2022
Uppdaterad: 13.4.2022/Mehtonen

Kommunernas och samkommunernas finansieringsanalys

enligt hållbarhetsberäkning, md.€

Finansieringsanalysens post	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens kassaflöde							
Årsbidrag	4,71	4,36	4,15	5,09	4,09	4,04	3,99
Extraordinära poster, netto	0,09	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Rättelsepost till internt tillförda medel	-0,49	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66	-0,66
Investeringarnas kassaflöde							
Investeringsutgifter	-5,75	-5,33	-5,69	-4,56	-4,74	-4,89	-5,04
Finansieringsandelar för investeringar och investeringarnas	1,06	1,22	1,86	1,08	1,08	1,08	1,08
Verksamh. och invest. kassaflöde	-0,38	-0,28	-0,22	1,07	-0,11	-0,30	-0,51
Finansieringens kassaflöde							
Förändringar i utlåningen	0,03						
Ökning av långfristiga lån	4,43						
Minskning av långfristiga lån	-2,20						
Förändring av kortfristiga lån	-0,81						
Förändring av likvida medel	1,64						
Lånestock 31.12.	23,41	24,18	25,26	19,45	19,91	20,58	21,45
Likvida medel 31.12.	7,94	8,18	8,16	7,86	7,86	7,87	7,87